

[Else-Merete Ross.]

det må folk finde sig i; men jeg synes, det ligger lidt anderledes her, og at folk må finde det urimeligt, at de bliver så forskelligt behandlet. Ministeren foreslår nu i § 2, at der gives adgang til i et vist omfang at betinge frigørelsen for deklARATIONERNE af, at der betales et beløb svarende til det oprindelige tilskud med et tillæg på indtil 100 pct., dog højst 75 pct., hvis begæring om frigørelse indsendes inden et år fra lovens ikrafttræden. Herved har ministeren imødekommet det københavnske udvalgs forslag om at konjunkturbestemme beløbet, selv om det ikke gøres fuldt ud. Jeg synes, vi må drøfte det i udvalget.

Jeg håber, at der vil være jurister blandt de ærede medlemmer, der bliver indvalgt i udvalget; så kan jeg som ikke-jurist måske få en forklaring på, hvordan det kan gå til, at en lovgivning ganske langsomt gennem aftaler mellem kommuner og ministerier fraviges, efterhånden som dens bestemmelser findes urimelige — og det er jeg enig i at de var blevet — og på hvilket tidspunkt i en sådan udvikling man som jurist ville finde det rimeligt gennem en ny lov at legalisere den stedfindende praksis. Selv om udvalget i København har haft hjemmel i loven til at gå tilbage til de oprindelige stramme bestemmelser, forekommer det mig, at der er noget urimeligt i, at folk, der falder ind under den samme lovs bestemmelser, kan blive behandlet så forskelligt, som tilfældet har været her.

På mit partis vegne kan jeg tilsige en villig behandling af lovforslaget i et udvalg.

Arne Larsen: Det foreliggende forslag til lov om frigørelse for visse tilskudsbestemmelser er et forslag, som ikke indebærer udgifter for statskassen; tværtimod kan der vel blive tale om visse indtægter. I alt berører forslaget ca. 7.000 boliger ud af en boligmasse på ca. halvanden million, så ret beset er det jo ikke et lovforslag af særlig vidtrækkende karakter. Alligevel indebærer det visse konsekvenser, som vi i mit parti ikke er så særlig glade for.

Ved første verdenskrigs afslutning herskede der en ret stor arbejdsløshed og en ret stor bolignød i vort land — hvad det sidste angår, er det jo heller ikke i dag noget ukendt problem. For at afbøde virkningerne

af disse to samfundsonder gennemførtes i årene fra 1918 til 1921 flere love, der tilsigtede en bekæmpelse af arbejdsløsheden og af bolignøden bl. a. derved, at man søgte at fremme det størst mulige boligbyggeri og især for de mindrebemidlede befolkningsgrupper dels for at skabe beskæftigelse, dels for at komme bolignøden til livs. Det var især parcelhuse og boligforeningsbyggeri, der blev fremmet ved statstilskud og statslån, hvad enten sådant byggeri opførtes af boligforeninger eller private. Dengang var konjunkturerne meget usikre, hvorfor den private kapital i stor udstrækning holdt sig tilbage fra at investere i boligbyggeri, og det var derfor i høj grad nødvendigt, at det offentlige iværksatte støtteforanstaltninger for overhovedet at få boligbyggeriet i gang. Da spekulation i boliger ej heller dengang var noget ukendt begreb, vedtoges der i forbindelse med denne lovgivning visse betingelser for ydelse af tilskud eller lån, nemlig at disse ejendomme ikke måtte gøres til genstand for spekulation, dels ved urimelige lejefastsættelser, dels ved salg med spekulation for øje. En eventuelt indtjent avance skulle tilfalde stat og kommune, som havde ydet tilskud til boligens opførelse, og de kunne så bruge de eventuelt indtjente avancer til fremme af almennyttigt boligbyggeri.

Dette princip forekommer mig at være særdeles fornuftigt og er et princip, som mit parti har stor sympati for. Desværre er disse tilskuds- og kontrolbestemmelser i de forløbne år ikke blevet håndhævet efter lovens ånd og bogstav, men er blevet administreret vidt forskelligt ud over landet med stor ulighed som følge, hvilket naturligvis aldrig har været tilsigtet fra lovgiverens side. Derfor har vi i dag et problem, der ud fra et retfærdighedssynspunkt må klares på bedst mulig måde.

I lovgivningen fra 1918 til 1921 skelnede man mellem tilskuddets størrelse. Såfremt man modtog et tilskud på 20 pct. af anskaffelsessummen, var man underlagt stedsevarende kontrolbestemmelser. Modtog man kun 15 pct.s tilskud, var man underlagt kontrolbestemmelser med en varighed af 12 år, så for alle dem, der byggede efter 15 pct.s tilskudsreglen, eksisterer der jo ikke noget problem, ligesom adskillige kommuner har tilladt frigørelsesvilkår for man-